

Datum

2023-02-08

Vår referens

Agneta Fredin

Avdelningschef

agnetha.fredin@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Granskning av särskilt stöd i grundskola och

gymnasieskola

GYVF-2022-5090

Sammanfattning

Malmö stadsrevision har granskat arbetet med särskilt stöd i grundskola och gymnasieskola. Stadsrevisionens sammanvägda bedömning är att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delvis bedriver ett ändamålsenligt arbete för att tillgodose elevers behov av särskilt stöd. Granskningen visar att det inte är säkerställt att elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, samt att det finns en risk för att de åtgärder som vidtas inom ramen för åtgärdsprogrammet inte alltid ger effekt. Brist identifieras även avseende skolenheternas användning av huvudmannens mallar för arbetet med särskilt stöd. Vidare rekommenderas gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att följa upp att utredningar, beslut och uppföljningar uppfyller kommunens riktlinjer och *Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram*. (SKOLFS 2022:334) samt att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete utifrån 3 kap. 7 § 3 st. skollagen för att säkerställa att elever ges det särskilda stöd som de är i behov av.

Revisorskollegiet har begärt ett yttrande där nämnden ger ett sammanfattande svar utifrån granskningens slutsats samt redovisar vilka åtgärder som planeras att genomföras, deras förväntade effekt och när de senast ska vara genomförda, utifrån de bedömningar och rekommendationer som redovisas i stadsrevisionens rapport.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och översänder det till Revisorskollegiet.

Beslutsunderlag

- Rapport - Granskning av särskilt stöd
- Missiv - Granskning av särskilt stöd i grundskola och gymnasieskola
- G-Tjänsteskrivelse GVN 2023-02-24 Granskning av särskilt stöd i grundskola och gymnasieskola
- Förslag till yttrande GVN - Granskning av särskilt stöd i grundskola och gymnasieskola

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2023-02-15

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2023-02-24

Beslutet skickas till

Malmö stadsrevision

Ärendet

Malmö stadsrevision har granskat arbetet med särskilt stöd i grundskola och gymnasieskola. Stadsrevisionens sammanvägda bedömning är att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delvis bedriver ett ändamålsenligt arbete för att tillgodose elevers behov av särskilt stöd. Granskningen visar att det inte är säkerställt att elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, samt att det finns en risk för att de åtgärder som vidtas inom ramen för åtgärdsprogrammet inte alltid ger effekt. Brist identifieras även avseende skolenheternas användning av huvudmannens mallar för arbetet med särskilt stöd. Vidare rekommenderas gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att följa upp att utredningar, beslut och uppföljningar uppfyller kommunens riktlinjer och *Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram*. (SKOLFS 2022:334) samt att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete utifrån 3 kap. 7 § 3 st. skollagen för att säkerställa att elever ges det särskilda stöd som de är i behov av.

I detta yttrande ska gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ge ett sammanfattande svar utifrån granskningens slutsats som redovisas i stadsrevisionens rapport. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska redovisa vilka åtgärder som planeras att genomföras, deras förväntade effekt och när de senast ska vara genomförda, utifrån de bedömningar och rekommendationer som redovisas i stadsrevisionens rapport.

I ett uppföljande yttrandet ska gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ge ett sammanfattande svar utifrån granskningens slutsats som redovisas i stadsrevisionens rapport, samt redovisa vilka åtgärder som vidtagits under 2023–2024 och redogöra för vilken effekt dessa haft i verksamheten.

Granskningens bedömningar och rekommendationer

Stadsrevisionens sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delvis bedriver ett ändamålsenligt arbete för att tillgodose elevers behov av särskilt stöd. Denna slutsats grundas på att huvudmannen har en central elevhälsoorganisation som stödjer elevhälsoarbete på skolenheterna samt riktlinjer och beslutsmallar som stödjer arbetet med särskilt stöd. Stadsrevisionen bedömer vidare att nämndens uppföljning av enheternas förutsättningar och ansvar för arbetet med särskilt stöd brister och därmed styrningen. Nämnden har dock beslutat om ett ramverk för det systematiska kvalitetsarbetet som inkluderar frågan om elever ges det särskilda stöd som de är i behov av. Nämnden rekommenderas att med jämna mellanrum följa upp att utredningar, beslut och uppföljningar på varje skolenhet uppfyller kommunens riktlinjer och *Skolverkets allmänna råd om extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram* (SKOLFS 2022:334).

Stadsrevisionen bedömer att utredning om en elevs behov av särskilt i huvudsak inleds i de fall där elever riskerar att inte nå kunskapskraven trots extra anpassningar. Bedömningen grundas på skolenkät, intervjuer och utdrag ur huvudmannens diarium som visar att utredningar genomförs. Bedömningen görs dock att det inte kan säkerställas att utredning inleds skyndsamt. Nämnden rekommenderas säkerställa att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt.

Stadsrevisionen bedömer att gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens mallar för arbetet

med särskilt stöd uppfyller författningens krav. Stadsrevisionen konstaterar, utifrån gjorda stickprov, att huvudmannens mallar inte används på samtliga skolenheter. Att använda de centrala mallarna ses som en fördel då dessa kontinuerligt kan justeras och kvalitetssäkras till exempel i samband med förändringar i styrdokument. Nämnden rekommenderas se till att huvudmannens mallar för beslut inom området särskilt stöd används vid samtliga skolenheter.

Stadsrevisionen bedömer att åtgärdsprogram upprättas, att åtgärderna genomförs i huvudsak och åtgärdsprogrammen följs upp. Dock menar revisionen att det inte är säkerställt att de åtgärder som vidtas alltid är de mest adekvata eller i omfattning fullt ut motsvarar behoven. Nämnden rekommenderas kvalitetssäkra utvärderingar så att deras syfte ”att se över om de stödinsatser som satts in gett effekt” uppfylls. Med denna rekommendation menas att nämnden bör försäkra sig om att utvärderingen fokuserar på om åtgärderna stödjer elevernas utveckling i riktning mot ökad måluppfyllelse och om insatsen behöver förändras. Nämnden rekommenderas att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete utifrån 3 kap. 7§ 3 st. skollagen för att säkerställa att eleverna ges det särskilda stöd som de är i behov av.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens redovisning av planerade åtgärder, när de ska vara genomförda och förväntade effekter för respektive rekommendation

Nämnden rekommenderas säkerställa att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds

För att kunna säkerställa att elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt behöver huvudmannen se över skolornas dokumentation av anmälan till rektor. Efterlevnaden av dokumentation av anmälan till rektor bedöms i dagsläget vara låg. I elevhälsans digitala systemstöd Prorenata Elevakt finns arbetsytor för arbetet med särskilt stöd och de förvaltningsgemensamma kvalitetssäkrade mallarna. Under 2023 kommer anmälan till rektor att integreras i den befintliga strukturen i Prorenata Elevakt. Detta kommer stödja rektorerna i deras ansvar för skyndsamhet i arbetet med särskilt stöd, samt generera bättre möjligheter för tillförlitlig uppföljning av skyndsamheten på central nivå. Arbetet med att ta fram en ändamålsenlig rutin och blankett för anmälan till rektor kommer att slutföras och implementeras under vårterminen 2023. Under våren 2023 kommer Avdelning för elevhälsa och samordning att anordna två obligatoriska halvdagar för fortbildning av den specialpedagogiska personalens utredningskompetens samt Prorenatas mallar.

Rutiner för uppföljning kommer tas fram under vårterminen 2023. Kartläggningsmallar, som är utformade för att ge gott stöd vid olika typer av utredningar, är under upprättande. Dessa kommer att implementeras i det specialpedagogiska nätverket under våren 2023. Den specialpedagogiska personalen kommer också att arbeta med kollegialt lärande kring kartläggning och utredning under vårens nätverksträffar och vid behov även under höstens. Dessa insatser förväntas effektivisera och underlätta utredningsarbetet samtidigt som kvaliteten på utredningarna kan höjas.

Skolledning och elevhälsans personal kommer att i samband med läsårsstart ges fortbildning i dokumentation i Prorenata utifrån de nya förutsättningarna utifrån revisionens rekommendationer. Skolorna behöver goda förutsättningar för att bygga strukturer i arbetet med särskilt stöd med utgångspunkt i Prorenata Elevakt, i form av stöd kring dokumentation och utredning. Denna åtgärd kommer leda till bättre möjligheter för huvudmannen att säkerställa att elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Utöver detta kommer åtgärden att generera i

större likvärdighet bland skolenheterna. Åtgärden förväntas ge effekt fortlöpande och är ett långsiktigt arbete som är beroende av kontinuitet för såväl huvudman som skolledning och elevhälsoteam.

Nämnden rekommenderas se till att huvudmannens mallar för beslut inom området särskilt stöd används vid samtliga skolenheter

Huvudmannens kvalitetssäkrade mallar för arbetet med särskilt stöd finns tillgängliga för alla skolenheter i det digitala systemstödet Prorenata Elevakt. Under hösten 2022 har mallarna uppdaterats och kvalitetssäkrats utifrån Skolverkets nya allmänna råd. För att underlätta användningen av mallarna har stödtexter lagts in i systemet. Vidare planeras flera åtgärder som syftar till att dels uppmana skolorna till konsekvent användning av de gemensamt framtagna förvaltningsgemensamma mallarna, dels underlätta själva användandet. Bland annat arbetar förvaltningen med att ta fram en utbildningsinsats till skolorna kring utredning av särskilt stöd, som tar avstamp i strukturen och mallarna i det digitala systemstödet. Under våren 2023 kommer Avdelning för elevhälsa och samordning att anordna två obligatoriska halvdagar för fortbildning av den specialpedagogiska personalens utredningskompetens samt Prorenatas mallar.

Riktlinjer för arbetet med stöd på Malmös kommunala gymnasieskolor uppdateras vid behov av samordnande specialpedagog i dialog med förvaltningens jurister och det specialpedagogiska nätverket. I samband med pågående uppdatering kommer bland annat arbetet med utredningar, hanteringen av F i enstaka kurs samt utvärdering av åtgärdsprogram att förtydligas, liksom att det är obligatoriskt att använda de mallar som finns i Prorenata. Effekten av detta blir en större likvärdighet i arbetet med särskilt stöd mellan skolenheterna.

Nämnden rekommenderas att med jämna mellanrum följa upp att utredningar, beslut och uppföljningar på varje skolenhet uppfyller kommunens riktlinjer och Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram. (SKOLFS 2022:334)

Förvaltningen kommer, med start hösten 2023, att systematiskt och kontinuerligt följa upp skolornas arbete med särskilt stöd. Uppföljningen kommer att ske både fortlöpande genom samordnande specialpedagogs verksamhetsbesök, kvalitativt och kvantitativt via Prorenata samt inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå. Utifrån identifierade behov kan extra uppföljning ske vid behov. Effekten av detta blir en större likvärdighet i arbetet med särskilt stöd mellan skolenheterna.

Nämnden rekommenderas kvalitetssäkra utvärderingar så att deras syfte "att se över om de stödinsatser som satts in gett effekt" (Skolverket (SKOLFS 2022:334) Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram, sid. 32) uppfylls. Med denna rekommendation menas att nämnden bör försäkra sig om att utvärderingen fokuserar på om åtgärderna stödjer elevernas utveckling i riktning mot ökad måluppfyllelse och om insatsen behöver förändras.

Under hösten 2022 har huvudmannens mallar för arbetet med särskilt stöd uppdaterats och kvalitetssäkrats utifrån Skolverkets nya allmänna råd. Uppdateringarna innebar bland annat ett tydliggörande kring fokus på elevernas utveckling mot målen. Vidare har skolorna numera möjlighet att se en stödtext kopplad till respektive rubrik i mallarna. Stödtexten förtydligar syftet med rubrikerna, och vilken information som efterfrågas. I mallen för utvärdering framgår

exempelvis att ”utvärderingens syfte är att se över om de stödinsatser som satts in gett effekt i förhållande till förväntat resultat”. På detta sätt vägleds skolorna i utvärderingen av insatserna, vilket ökar möjligheten för att dess syfte uppfylls. Dessa stödtexter finns i dagsläget tillgängliga i mallarna, men kommer under våren 2023 även att implementeras under fortbildning för specialpedagogisk personal.

Förvaltningen kommer, med start hösten 2023, att systematiskt och kontinuerligt följa upp skolornas användning av de förvaltningsgemensamma mallarna. I samband med detta kommer huvudmannen även följa upp att utvärderingar av insatser inom särskilt stöd fokuserar på om åtgärderna stödjer elevernas utveckling i riktning mot ökad måluppfyllelse och om insatsen behöver förändras. Uppföljningen kommer att ske både fortlöpande genom samordnande specialpedagogiska verksamhetsbesök, kvalitativt och kvantitativt via Prorenta samt inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå. Under våren 2023 kommer Avdelning för elevhälsa och samordning att anordna två obligatoriska halvdagar för fortbildning av den specialpedagogiska personalens utredningskompetens samt Prorenatas mallar. Effekten av detta blir en större likvärdighet i arbetet med särskilt stöd mellan skolenheterna.

För att få elevperspektivet kommer en kort enkät att genomföras inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå. Därtill kommer särskilt stöd att lyftas i nämndens ungdomsråd.

Nämnden rekommenderas bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete utifrån skollagen för att säkerställa att elever ges det särskilda stöd som de är i behov av

Förvaltningen kommer, med start hösten 2023, att systematiskt och kontinuerligt följa upp skolornas arbete med särskilt stöd. Uppföljningen kommer att ske både fortlöpande genom samordnande specialpedagogiska verksamhetsbesök, kvalitativt och kvantitativt via Prorenta samt inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå. Under våren 2023 kommer Avdelning för elevhälsa och samordning att anordna två obligatoriska halvdagar för fortbildning av den specialpedagogiska personalens utredningskompetens samt Prorenatas mallar. Effekten av detta blir en större likvärdighet i arbetet med särskilt stöd i Malmö stad.

Ansvariga

Anneli Schwartz Förvaltningschef